

**ĐẢNG BỘ KHÔI CÁC CƠ QUAN
VÀ DOANH NGHIỆP TỈNH
ĐẢNG ỦY SỞ TÀI CHÍNH**

Số 158-CV/ĐUS
Về việc sao gửi văn bản

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Trà Vinh, ngày 31 tháng 05 năm 2022

Kính gửi: Các chi bộ trực thuộc.

Thực hiện Công văn số 313-CV/VPĐUK ngày 23/5/2022 của Văn phòng Đảng ủy khôi về việc sao gửi văn bản.

Đảng ủy Sở sao gửi các chi bộ tài liệu thông tin nội bộ về “Xung đột Nga-Ucraina” để các đồng chí triển khai, quán triệt.

Tài liệu thuộc chế độ lưu hành nội bộ, không phổ biến trên các phương tiện thông tin đại chúng/.

(đính kèm tài liệu).

Nơi nhận:
- Như trên;
- Lưu: ĐUS.

**T/M ĐẢNG ỦY
PHÓ BÍ THƯ**

Nguyễn Thị Nghĩa

TÀI LIỆU THÔNG TIN NỘI BỘ

“XUNG ĐỘT NGA - UCRAINA: TÁC ĐỘNG QUỐC TẾ VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA”

I. KHÁI QUÁT DIỄN BIẾN, TÌNH HÌNH

1. Tình hình trên thực địa và các động thái chính trị, ngoại giao của Nga và Ucraina

Cuộc xung đột Nga - Ucraina bắt đầu vào ngày 24/02/2022 khi Nga phát động “chiến dịch quân sự đặc biệt” và tuyên bố các mục tiêu của chiến dịch này là: (1) Bảo vệ người dân khu vực Donbass (khu vực có 02 nước cộng hòa tự xưng Donetsk và Lugansk); (2) Phi quân sự hóa Ucraina; (3) Phi quốc xã hóa Ucraina. Tới nay, cuộc xung đột tiếp diễn phức tạp, quyết liệt và có thể chia làm hai giai đoạn.

1.1. Giai đoạn 1 (từ khi xung đột nổ ra ngày 24/02 đến ngày 25/03 khi Nga tuyên bố sẽ rút quân khỏi khu vực Thủ đô Kiev)

Về quân sự: Các hướng tấn công chính của Nga là Bắc (từ Nga và Belarus), Đông và Đông Nam (từ Nga, bán đảo Crimea). Nga sử dụng lực lượng gồm khoảng 160.000 quân và các lực lượng không quân, pháo binh, tên lửa, hải quân để giành thế chủ động, kiểm soát các khu vực, mục tiêu trọng yếu về quân sự. Tổng thống Nga ra lệnh các lực lượng hạt nhân chiến lược vào trạng thái sẵn sàng chiến đấu, được xem là động thái răn đe, ngăn ngừa sự can thiệp quân sự trực tiếp của Mỹ và NATO. Ucraina tập trung kháng cự quyết liệt ở Kiev và các thành phố lớn. Nga đã tiến sâu được vào lãnh thổ Ucraina, chiếm được Kherson, thành phố nhỏ có vị trí quan trọng nằm sát bán đảo Crimea.

Về chính trị, ngoại giao: Các hoạt động chính của Nga bao gồm phát biểu của Tổng thống Nga Putin vào ngày 24/02/2022 khi bắt đầu cuộc xung đột và các cuộc điện đàm của Tổng thống Putin với lãnh đạo một số nước theo đề nghị của các nước này, trong đó Tổng thống Putin tập trung giải thích lý do phải tiến hành “chiến dịch quân sự đặc biệt”. Về phía Ucraina, nước này cắt đứt quan hệ ngoại giao với Nga, kiện Nga ra Tòa án Công lý Quốc tế, ra nhiều tuyên bố và tiến hành nhiều cuộc điện đàm với Mỹ, phương Tây nhằm kêu gọi ủng hộ, hỗ trợ quân sự, nhanh chóng áp đặt các biện pháp trừng phạt Nga và tìm cách lôi kéo các nước này can dự quân sự trực tiếp.

Ngày 28/02/2022, chỉ 04 ngày sau khi cuộc xung đột nổ ra, hai bên đã tiến hành đàm phán. Tuy nhiên, đàm phán không có tiến triển thực chất, hai bên chủ yếu thông qua đàm phán để giữ kênh liên lạc.

1.2. Giai đoạn 2 (sau ngày 25/3 đến nay)

Chiến trường chủ yếu là ở miền Đông và Đông Nam Ucraina. Nga có xu hướng “đánh chắc, tiến chắc” nhằm kiểm soát hoàn toàn khu vực Donbass, chiếm giữ các thành phố duyên hải quan trọng ở Đông Nam Ucraina, đặc biệt là thành phố Mariupol nằm án ngữ hành lang nối bán đảo Crimea với khu vực Donbass.

Về chính trị, ngoại giao: Tổng thống Putin duy trì các cuộc điện đàm với một số lãnh đạo của các nước NATO (Pháp, Đức, Thổ Nhĩ Kỳ), đón Tổng Thư ký Liên hợp quốc; Nga tăng cường vận động ở các cấp với một số nước có quan hệ truyền thống ở châu Á, châu Phi, Mỹ La tinh để ủng hộ Nga trong quan hệ song phương và tại các diễn đàn quốc tế. Ucraina ráo riết vận động dưới các hình thức khác nhau (Tổng thống Ucraina phát biểu trực tuyến trước Quốc hội nhiều nước, đón lãnh đạo Mỹ, nhiều nước NATO khác và Tổng Thư ký Liên hợp quốc đến Kiev, điện đàm và tiếp xúc ngoại giao ở các cấp) và cùng Mỹ, các nước phương Tây gây sức ép, cô lập Nga tại các diễn đàn quốc tế.

Hai bên tiếp tục đàm phán, trong đó có cuộc đàm phán trực tiếp tại Istanbul, Thổ Nhĩ Kỳ (ngày 29/3/2022) được xem là đạt được một số tiến triển. Theo đó Ucraina có thể chấp nhận quy chế trung lập, không tham gia các khối quân sự, không để nước ngoài triển khai binh lính, vũ khí trên lãnh thổ Ucraina; tỏ ý để lại các vấn đề Donbass và Crimea cho tham vấn giữa hai bên trong các năm sau. Nga ghi nhận các đề xuất của Ucraina, đồng ý về khả năng Tổng thống hai nước gặp nhau sau khi đạt được thỏa thuận nhưng vẫn giữ lập trường về vấn đề Crimea. Sau khi Ucraina đưa ra các cáo buộc Nga thảm sát dân thường ở thành phố Bucha (ngày 01/4/2022), hai bên tiếp tục đối thoại trực tuyến nhưng không có tiến triển thêm. Ngày 25/4/2022, Chủ tịch Hội đồng tối cao (Quốc hội) Ucraina tuyên bố sẽ không thay đổi điều khoản trong Hiến pháp về ý định gia nhập NATO.

Như vậy, sau hơn 2 tháng rưỡi xung đột, chiến sự vẫn ở thế giằng co. Nga cơ bản vô hiệu hóa đa số cơ sở hạ tầng quân sự quan trọng của Ucraina, loại khỏi vòng chiến đấu một bộ phận binh lực của Ucraina; mở rộng kiểm soát tại Đông Nam Ucraina nhưng chịu những tổn thất nhất định. Ucraina giữ được thủ đô và các thành phố lớn, duy trì khả năng kháng cự, nhất là do sự trợ giúp quân sự ngày càng lớn của Mỹ, phương Tây. Cùng với các hoạt động quân sự, hai bên tiến hành đàm phán và làm rõ một số yêu cầu chính của mỗi bên, tuy nhiên đàm phán hiện đang bế tắc.

2. Phản ứng quốc tế

2.1. Cộng đồng quốc tế có phản ứng khác nhau đối với cuộc xung đột ở Ucraina, có thể chia thành 03 nhóm sau:

(1) Nhóm các nước phản đối Nga (chủ yếu là Mỹ và đồng minh) có các phản ứng nhanh chóng, toàn diện trên tất cả các lĩnh vực. *Về chính trị - ngoại giao*, cáo buộc Nga “xâm lược”, thảm sát dân thường, vi phạm nghiêm trọng Hiến chương Liên hợp quốc, luật pháp quốc tế; yêu cầu Nga rút quân. *Về kinh tế*, áp dụng các biện pháp trừng phạt ở quy mô và mức độ chưa từng có, nhất là về tài chính, ngân hàng, năng lượng, công nghệ. *Về quân sự*, liên tiếp công bố các gói viện trợ vũ khí, trang thiết bị quân sự cho Ucraina; cung cấp thông tin tình báo cho Ucraina và có khả năng đã triển khai lực lượng quân sự tới Ucraina dưới vỏ bọc “quân tình nguyện”. *Về truyền thông*, tận dụng các nền tảng truyền thông do phương Tây kiểm soát nhằm đẩy mạnh dẫn dắt thông tin, dư luận, tác động mạnh đến dư luận quốc tế theo hướng bất lợi cho Nga. Tuy nhiên, Mỹ và phương Tây tránh các hoạt động có thể dẫn đến xung đột quân sự trực tiếp với Nga; trong các nước phương Tây cũng có những khác

biệt, phản ánh lợi ích quốc gia của các nước này thể hiện qua chính sách lâu nay đối với Nga và mức độ tùy thuộc lẫn nhau với Nga về mặt kinh tế.

(2) Nhóm một số ít nước công khai thể hiện sự ủng hộ mạnh mẽ với Nga gồm Belarus, Triều Tiên và Syria, là những nước vốn có quan hệ gần gũi với Nga và có nhiều lợi ích căn bản gắn với Nga. *Về chính trị*, Belarus, Triều Tiên, Syria ủng hộ hành động của Nga, cáo buộc Mỹ, NATO là nguyên nhân của cuộc xung đột. *Về kinh tế*, Belarus khẳng định tăng cường hợp tác thương mại - đầu tư với Nga, đáp ứng các nhu cầu hàng hóa của Nga mà Belarus có thể mạnh. *Về quân sự*, Belarus tổ chức trung cầu dân ý cho phép triển khai vũ khí hạt nhân của Nga tại Belarus; Syria đưa lực lượng đến Ucraina tham chiến cùng Nga.

(3) Nhóm các nước thể hiện lập trường trung lập hoặc linh hoạt tùy theo vấn đề, diễn đàn khác nhau, gồm Trung Quốc, Ấn Độ và các nước đang phát triển ở châu Á, châu Phi và Mỹ La tinh. Nhìn chung các nước này có quan hệ truyền thống tốt đẹp với Nga nhưng cũng có nhiều lợi ích kinh tế với Mỹ, phương Tây và muốn tránh bị lôi cuốn vào cạnh tranh nước lớn. Tuy nhiên, cả Trung Quốc và Ấn Độ đều có các động thái nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực của cuộc xung đột đến hình ảnh và uy tín quốc tế của mình.

Đối với ASEAN: Các tuyên bố chung của Ngoại trưởng các nước ASEAN bày tỏ quan ngại về tình hình; kêu gọi các bên kiềm chế, sớm chấm dứt xung đột, đối thoại hòa bình để tìm kiếm giải pháp phù hợp với luật pháp quốc tế, Hiến chương Liên hợp quốc; duy trì nguyên tắc tôn trọng chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và quyền bình đẳng của các quốc gia; lo ngại về tình hình nhân đạo. Tuy nhiên, ở cấp độ quốc gia, quan điểm của các nước ASEAN có sự khác biệt: Các nước Philippines, Singapore, Campuchia phản đối Nga, trong đó Singapore áp đặt các lệnh trừng phạt nhằm vào Nga; các nước Indonesia, Lào, Việt Nam và Malaysia khẳng định các lập trường chung của ASEAN; chính quyền quân sự Myanmar phát biểu ủng hộ Nga.

2.2. Các đảng cộng sản và các phong trào, tổ chức nhân dân trên thế giới, ở các mức độ khác nhau, bày tỏ lo ngại, phản đối cuộc xung đột tại Ucraina, đồng thời khẳng định diễn biến ở Ucraina có liên quan đến các kế hoạch của Mỹ/NATO/EU nhằm cạnh tranh gay gắt với nước Nga tư bản. Các tổ chức nhân dân trên thế giới có quan điểm khác nhau, có những tổ chức cho rằng có sự bành trướng của Mỹ, NATO là nguyên nhân dẫn đến xung đột trong khi có những tổ chức lên án hành động quân sự của Nga. Nhìn chung các tổ chức kêu gọi các bên kiềm chế, đi vào đàm phán. Các hoạt động biểu tình ủng hộ Nga hoặc phản đối chiến dịch quân sự của Nga diễn ra tại một số nơi trên thế giới.

II. CÁC NGUYÊN NHÂN CHÍNH DẪN ĐẾN CUỘC XUNG ĐỘT

1. Nguyên nhân trực tiếp

1.1. Căng thẳng leo thang trong quan hệ Nga - Ucraina và Nga - Mỹ, phương Tây

(1) Năm 2021, Ucraina ban hành thêm một số chính sách thù địch với Nga, tăng cường các hoạt động tập trận và thúc đẩy hợp tác quân sự với Mỹ, NATO,

ký kết liên minh an ninh ba bên với Anh và Ba Lan, kêu gọi Mỹ, phương Tây gia tăng các biện pháp trừng phạt Nga, tăng cường việc trấn áp các lực lượng thân Nga tại Ucraina; bình luận tiêu cực đối với phát biểu của Tổng thống Putin; gia tăng tấn công lực lượng ly khai ở 2 nước cộng hòa tự xưng Donetsk và Lugansk; đặc biệt Ucraina nhiều lần khẳng định quyết tâm gia nhập NATO bất chấp việc Nga cảnh báo, coi đó là “lằn ranh đỏ”.

(2) Mỹ, EU, NATO liên tiếp áp đặt các gói trừng phạt Nga ở mức độ và quy mô ngày càng tăng, đồng thời tăng cường viện trợ, nâng cao năng lực quân sự cho Ucraina; Mỹ, NATO đưa ra kế hoạch lần đầu tiên triển khai tên lửa tầm trung ở Séc và Ba Lan vào tháng 11/2021, tăng lực lượng quân sự thường trực trên lãnh thổ các nước thành viên NATO ở Đông Âu sát biên giới Nga; tiến hành các hoạt động trinh sát, tập trận chung với Ucraina và một số nước ở khu vực Biển Đen. Hai bên liên tục cáo buộc nhau tấn công mạng, trực xuất đại diện ngoại giao; Mỹ tăng sức ép, yêu cầu Đức từ bỏ dự án đường ống dẫn khí “Dòng chảy phương Bắc 2”, hợp tác khí đốt giữa Nga và châu Âu nảy sinh nhiều phức tạp.

1.2. Đàm phán giữa các bên gặp bế tắc

Chính quyền Ucraina phê phán Thỏa thuận hòa bình ở Minsk chỉ phục vụ lợi ích của Nga, do vậy không thực hiện đối thoại với các lực lượng ly khai. Tháng 12/2021, Nga đưa ra với Mỹ, NATO các đề xuất tổng thể liên quan đến an ninh của Nga và cảnh báo sẽ phải áp dụng “các biện pháp quân sự - kỹ thuật” nếu các đề xuất này không được đáp ứng; cùng với đó, Nga thực hiện các hoạt động chuẩn bị cho kế hoạch quân sự. Đàm phán sau đó trong khuôn khổ Đối thoại ổn định chiến lược Nga - Mỹ, Hội đồng Nga - NATO và Hội đồng thường trực OSCE về các đề xuất của Nga không đạt kết quả. Trong khi đó, Mỹ và các nước EU, NATO khẳng định sự ủng hộ mạnh mẽ đối với “quyền quyết định” của Ucraina tham gia EU, NATO và tuyên bố không chấp nhận các đề xuất của Nga về an ninh.

2. Nguyên nhân sâu xa

2.1. Cạnh tranh chiến lược ngày càng gay gắt giữa Mỹ, phương Tây với Nga

(1) Lợi ích chiến lược của Mỹ từ sau Chiến tranh Lạnh luôn duy trì vị trí siêu cường số một thế giới, không để đối thủ nào vượt qua. Mỹ và EU xác định Nga là đối thủ chiến lược chủ yếu sau Trung Quốc; các nước Tây Âu trong lịch sử luôn coi Nga là mối đe dọa về an ninh; các nước Đông Âu, Baltic không chỉ lo ngại vì nằm sát Nga mà còn có những định kiến đối với nước Nga Sa hoàng và thời kỳ Liên Xô cũ. Vì vậy, Mỹ và NATO liên tục mở rộng NATO sang phía Đông, ngày càng sát biên giới Nga để kiềm chế Nga về mặt an ninh.

(2) Nước Nga dưới thời Tổng thống Putin chủ trương phục hồi vị trí cường quốc, cạnh tranh với Mỹ để khẳng định là một cực trong cục diện thế giới đa cực. Do đó, Nga sẵn sàng hành động mạnh mẽ trên những vấn đề Nga xác định là lợi ích an ninh chiến lược trong bối cảnh tương quan sức mạnh giữa Nga với Ucraina, Mỹ, phương Tây chuyển dịch theo hướng cân bằng hơn cho Nga. Đồng thời, Nga đã có sự chuẩn bị kỹ về nhiều mặt cho khả năng can thiệp quân sự vào

Ucraina; xây dựng được mối quan hệ tiệm cận ở mức “đồng minh” với một số quốc gia; đặc biệt là sự phát triển của quan hệ Nga - Trung Quốc được lãnh đạo hai nước đánh giá đang ở giai đoạn “tốt đẹp nhất” trong lịch sử, vì vậy Nga tự tin về “chiến dịch quân sự đặc biệt” của mình.

(3) Với vị trí chiến lược của mình, Ucraina trở thành một trọng điểm trong cạnh tranh giữa Nga với Mỹ và phương Tây. Điều này khiến cho Ucraina rơi vào thế bị lôi kéo giữa hai bên, rất khó giữ được độc lập tự chủ.

2.2. Quan hệ giữa Nga với Ucraina càng thăng kéo dài, trở thành mâu thuẫn đối kháng

Sau khi Ucraina độc lập vào năm 1991, các đời Tổng thống Ucraina dần xa rời Nga, chuyển sang bài Nga và chống Nga, từng bước ngả theo Mỹ, phương Tây, thậm chí là lệ thuộc vào các nước này. Một số yếu tố, sự kiện phức tạp trong lịch sử quan hệ Ucraina và Nga bị các thế lực cả bên trong và bên ngoài Ucraina lợi dụng, kích động để gây chia rẽ quan hệ hai nước, trong nội bộ Ucraina. Cuộc xung đột Nga - Ucraina hiện nay còn bao gồm cả xung đột giữa chính quyền Ucraina và lực lượng ly khai ở miền Đông được Nga hậu thuẫn.

Dưới thời Tổng thống Yushchenco (2005-2010), Ucraina bắt đầu công khai chính sách thân Mỹ và phương Tây; nhiều mâu thuẫn lớn nảy sinh trong quan hệ Nga - Ucraina. Dưới thời Tổng thống Poroshenko (2014 - 2019), quan hệ hai nước trở thành thù địch sau sự kiện Nga sáp nhập Crimea, Ucraina coi Nga là “kẻ xâm lược”. Dưới thời Tổng thống Zelensky (từ năm 2019 đến nay), Ucraina thực hiện nhiều biện pháp chống và đối đầu trực diện với Nga. Trong khi đó, sau khi Liên Xô sụp đổ, Nga luôn coi các nước cộng hòa thuộc Liên Xô là vùng đệm an ninh trực tiếp, trong đó Ucraina giữ vị trí địa chiến lược rất quan trọng đối với Nga.

III. TÁC ĐỘNG QUỐC TẾ

1. Một số tác động lớn trước mắt

1.1. Đối với Nga và Ucraina

Cả hai nước đều chịu tổn thất không nhỏ, nhất là về quân sự và kinh tế. Ucraina chịu tổn thất nặng nề nhất; cơ sở hạ tầng kinh tế, xã hội, quân sự bị tàn phá; hơn 4 triệu người dân phải rời đất nước đi di tản. Tổng thiệt hại của Ucraina ước tính 500 tỷ USD, chiếm 1/3 đến 1/2 GDP, tăng trưởng GDP năm 2022 có thể sụt giảm đến 45%, nguy cơ không giữ được chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, mất kiểm soát vùng Donbass và hành lang duyên hải Đông Nam, khu vực có giá trị kinh tế hàng đầu của Ucraina.

Nga cũng chịu những tổn thất về quân sự, đồng thời, kinh tế bị ảnh hưởng nghiêm trọng; xếp hạng GDP của Nga trên thế giới giảm mạnh từ vị trí 11 năm 2021 xuống thứ 22 vào đầu tháng 3/2022; dự báo GDP của Nga năm 2022 có thể giảm đến 7%, mức suy giảm mạnh nhất của kinh tế Nga kể từ năm 1994. Về chính trị - ngoại giao, Nga gặp nhiều khó khăn trong quan hệ song phương với các nước và tại các diễn đàn quốc tế.

1.2. Đối với tình hình ở châu Âu và trên thế giới

Quan hệ giữa Nga với Mỹ, NATO, EU trở thành đối đầu, Ucraina hiện là điểm nóng về an ninh của khu vực và thế giới. Tài chính quốc tế biến động tiêu cực, cung ứng toàn cầu gặp thêm gián đoạn, lạm phát, thiếu hụt năng lượng và lương thực tăng nhanh ở nhiều nước. Các khó khăn kinh tế tạo thêm áp lực về xã hội và các nước EU phải giải quyết những vấn đề nảy sinh từ làn sóng người tị nạn Ucraina.

2. Một số tác động lớn dài hạn

2.1. Đối với Nga và Ucraina

Đối với Nga: Nga khẳng định vị thế là một cực trong cục diện thế giới, thể hiện quyết tâm bảo vệ các lợi ích của mình. “Chiến dịch quân sự đặc biệt” của Nga cũng ngăn cản quá trình Ucraina gia nhập NATO, buộc Mỹ, NATO phải tính đến vai trò và lợi ích của Nga trong cấu trúc an ninh châu Âu. Tuy nhiên, môi trường an ninh của Nga có thể bước vào giai đoạn bất ổn kéo dài do quan hệ Nga - Ucraina ngày càng thù địch. Tiềm lực kinh tế Nga vốn đã suy giảm do tác động cấm vận của phương Tây từ năm 2014 sẽ chịu tổn thất toàn diện, lâu dài và nặng nề hơn. Sức mạnh trên nhiều mặt và vị thế quốc tế của Nga bị suy yếu.

Đối với Ucraina: Cuộc chiến có thể đẩy nhanh quá trình Ucraina gia nhập EU. Tuy nhiên, môi trường an ninh của Ucraina cũng có thể bất ổn kéo dài do đất nước bị chia cắt, luôn đứng trước khả năng nội chiến và quan hệ căng thẳng với Nga. Nguy cơ bất ổn về chính trị, kinh tế, xã hội gia tăng, phụ thuộc hơn vào Mỹ, phương Tây.

2.2. Đối với Mỹ: Là bên hưởng lợi nhiều từ cuộc xung đột: (i) Về đối ngoại, là cơ hội để Mỹ tái thiết cục diện an ninh châu Âu, làm giảm sức mạnh tổng hợp của Nga; củng cố hệ thống đồng minh, tập hợp thêm nhiều đối tác, nâng cao vị thế quốc tế, tái khẳng định vai trò lãnh đạo và chi phối đối với NATO; (ii) Về quốc phòng - an ninh, Mỹ khiến NATO lệ thuộc sâu hơn vào Mỹ, phải san sẻ gánh nặng bảo trợ an ninh của Mỹ tại châu Âu và Mỹ cũng có điều kiện để tăng cường hiện diện quân sự ở châu Âu; (iii) Về kinh tế, trở thành nhà cung cấp vũ khí lớn cho châu Âu, đối tác thương mại về lương thực và các mặt hàng châu Âu ngừng nhập khẩu từ Nga. Tuy nhiên, Mỹ cũng đứng trước những thách thức mới về mặt chiến lược do bị phân tán nguồn lực dành cho khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và trong cạnh tranh, kiềm chế các đối thủ chiến lược. Nga - Trung Quốc có thể liên kết chặt chẽ hơn để đối phó với Mỹ và phương Tây.

2.3. Đối với châu Âu: Cuộc xung đột dẫn đến thay đổi lớn trong cấu trúc an ninh châu Âu, trong đó vị thế của Mỹ được củng cố, quan hệ Mỹ - EU và NATO được tăng cường. Tuy nhiên, an ninh và ổn định ở châu Âu sẽ gặp nhiều khó khăn do quan hệ ngày càng căng thẳng giữa Mỹ, phương Tây với Nga.

2.4. Đối với khu vực châu Á - Thái Bình Dương: Nga là một cường quốc thế giới, lại là nước có lãnh thổ ở châu Á - Thái Bình Dương nên quan hệ đối đầu giữa Nga với Mỹ, phương Tây ở châu Âu có khả năng lan sang cả châu Á - Thái Bình Dương. Trung Quốc có cơ hội thuận lợi thực hiện các mục tiêu chiến lược

của mình và có thể hành động quyết đoán hơn trên các vấn đề mà Trung Quốc coi là “lợi ích cốt lõi”, nhưng cũng phải tránh có thêm những căng thẳng trong quan hệ với Mỹ, phương Tây. Vai trò của Ấn Độ càng quan trọng hơn do vị trí của Ấn Độ trong quan hệ của Mỹ, phương Tây với cả Trung Quốc và Nga. Các diễn biến mới này làm phức tạp thêm các điểm nóng như Bán đảo Triều Tiên, Đài Loan, Biển Hoa Đông và Biển Đông. Môi trường an ninh ở Đông Nam Á và việc duy trì vai trò trung tâm của ASEAN trong cấu trúc khu vực, đoàn kết nội khối của tổ chức này cũng vì vậy gặp thêm thách thức mới.

2.5. Đối với thế giới

Cục diện an ninh - chính trị thế giới: Xu thế hòa bình, hợp tác và phát triển bị thách thức nghiêm trọng; quá trình định hình cục diện “đa cực đa trung tâm” được đẩy nhanh hơn; cạnh tranh giữa các nước lớn mang cả tính chất đối đầu; chạy đua vũ trang gia tăng. Trong một số lĩnh vực, hình thành hai trục tập hợp lực lượng là Mỹ - phương Tây và Nga - Trung Quốc.

Kinh tế thế giới: Làm sụt giảm tốc độ tăng trưởng thương mại thế giới, ảnh hưởng đến sự tiến triển của liên kết thương mại khu vực và toàn cầu, tạo thêm sức ép lạm phát, gây bất ổn lâu dài cho hệ thống tài chính, tiền tệ quốc tế và dẫn đến những tác động tiêu cực, dài hạn đối với việc xử lý các vấn đề xã hội, các cách thức an ninh phi truyền thống. Những tác động này cùng với những hậu quả của đại dịch Covid-19 làm trầm trọng thêm những khó khăn của kinh tế thế giới và làm tăng rủi ro xảy ra suy thoái, khủng hoảng kinh tế toàn cầu. Nhiều nước có xu hướng điều chỉnh và đẩy mạnh chính sách nâng cao tự chủ kinh tế, coi trọng hơn các yêu cầu về an ninh kinh tế, an ninh năng lượng và an ninh lương thực.

3. Tác động đối với vai trò luật pháp quốc tế và chủ nghĩa đa phương

Cuộc xung đột Nga - Ucraina tạo thêm tiền lệ về việc nước lớn sử dụng vũ lực trong quan hệ quốc tế và thúc đẩy việc các nước diễn giải sai trái luật pháp quốc tế để phục vụ cho lợi ích của mình, từ đó làm suy yếu vai trò của luật pháp quốc tế vốn gặp nhiều thách thức trong những năm qua. Sự cạnh tranh, đối đầu giữa các nước lớn và xu hướng chính trị hóa gia tăng tại các cơ chế đa phương càng làm giảm hiệu quả của các cơ chế này và chủ nghĩa đa phương. Tuy nhiên, luật pháp quốc tế vẫn là công cụ chính trị, ngoại giao - pháp lý rất quan trọng trong quan hệ quốc tế, nhất là với các nước vừa và nhỏ.

IV. NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI VIỆT NAM

1. Những vấn đề trước mắt

1.1. Về chính trị - đối ngoại: Việt Nam đứng trước khó khăn trong ứng xử với hai nước bạn bè truyền thống là Nga, Ucraina và trước những yêu cầu, vận động của cả Nga và Mỹ, phương Tây không chỉ trong quan hệ song phương mà cả tại các diễn đàn khu vực và quốc tế mà ta là thành viên.

1.2. Về kinh tế, thương mại và đầu tư: Cho đến thời điểm hiện tại, các tác động trực tiếp của xung đột Nga - Ucraina tới kinh tế Việt Nam là chưa lớn do nền tảng kinh tế vĩ mô của Việt Nam tương đối tốt. Trước mắt một số hoạt động

thương mại, du lịch, giao thông vận tải giữa Việt Nam với Nga, Ucraina và Belarus gặp khó khăn do cấm vận của phương Tây, biến động tỷ giá, các hãng vận tải dừng hoạt động tại Nga và việc Nga tạm thời không cho doanh nghiệp chuyển ngoại tệ ra nước ngoài.

1.3. Cộng đồng người Việt Nam tại Ucraina, Nga, Belarus chịu nhiều ảnh hưởng. Khoảng 5.200 người Việt đã phải sơ tán rời khỏi Ucraina, hiện còn khoảng 300 người Việt ở lại nước này. Cộng đồng người Việt ở Nga (khoảng 60-80.000 người) và Belarus (khoảng 500-600 người) gặp nhiều khó khăn kinh tế do tác động của cuộc xung đột Nga - Ucraina .

2. Những vấn đề lâu dài

2.1. Về chính trị - đối ngoại

Trong bối cảnh hiện nay, Việt Nam có thể khẳng định quan hệ hữu nghị với Nga và Ucraina. Ta cũng có thể đề cao thiện chí đóng góp vào việc thúc đẩy đối thoại, chấm dứt xung đột giữa hai nước, triển khai đường lối đối ngoại đúng đắn của ta, góp phần phát huy vai trò tích cực của luật pháp quốc tế và các cơ chế đa phương, trong đó có ASEAN và Liên hợp quốc.

Tuy nhiên, ta cũng đứng trước một số vấn đề lớn là: (i) Thách thức gia tăng đối với xu thế hòa bình, hợp tác, phát triển do cuộc xung đột Nga - Ucraina sẽ tác động phức tạp đến môi trường chiến lược của ta; (ii) Xu thế căng thẳng, đối đầu gia tăng trong quan hệ các nước lớn tạo thêm khó khăn cho ta trong việc thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, không đi với nước này chống nước kia.

2.2. Về kinh tế

Nền kinh tế Việt Nam đứng trước một số cơ hội: (i) Hàng hóa Việt Nam có thêm điều kiện để lấp các khoảng trống thị trường được tạo ra do cấm vận giữa các bên; (ii) Phát triển năng lượng sạch, năng lượng tái tạo để ứng phó với biến đổi khí hậu khi Mỹ, các nước phương Tây đang phát triển các công nghệ mới do ngừng nhập năng lượng hóa thạch của Nga; (iii) Tranh thủ việc Mỹ, phương Tây chú trọng tăng cường vị trí của các nước đồng minh, đối tác trong chuỗi cung ứng và dòng vốn đầu tư nước ngoài rút khỏi Nga.

Tuy nhiên, do kinh tế Việt Nam có độ mở cao, những tác động nhiều chiều của xung đột Nga - Ucraina sẽ có ảnh hưởng: (i) Rủi ro đối với tăng trưởng kinh tế gia tăng do biến động của giá nguyên liệu, nhiên liệu, sụt giảm nguồn khách du lịch từ Nga, Ucraina và các khó khăn kinh tế toàn cầu; (ii) Áp lực đối với kiểm soát lạm phát gia tăng do chi phí, giá dầu tăng và mức tăng lạm phát trên thế giới; (iii) Những hạn chế trong việc tranh thủ liên kết kinh tế, thương mại quốc tế bị tác động của cuộc xung đột; (iv) Một số dự án đầu tư nước ngoài như điện, điện tử, năng lượng bị ảnh hưởng do thiếu nguồn cung; (v) Các hoạt động ngân hàng sẽ phải có những điều chỉnh do chịu tác động cấm vận của Mỹ, phương Tây đối với Nga trong lĩnh vực tài chính, ngân hàng. Chương trình phục hồi, phát triển kinh tế sau đại dịch Covid-19 và Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội 2021-2025 cũng sẽ chịu ảnh hưởng tiêu cực.

2.3. Về quốc phòng - an ninh

Việt Nam đứng trước một số vấn đề đặt ra trong lĩnh vực này: (i) Tiên lệ nước lớn sử dụng sức mạnh, vũ lực trong quan hệ quốc tế làm tăng nguy cơ diễn ra việc làm tương tự trong giải quyết các tranh chấp ở Biển Đông; tình hình Biển Đông có thể diễn biến phức tạp hơn do sự gia tăng của cả cạnh tranh, đối đầu và khả năng thỏa hiệp giữa các nước lớn; (ii) Chủ trương của ta là thúc đẩy Nga góp phần tích cực vào hòa bình, ổn định khu vực nhưng sự tham gia của Nga tại các cơ chế trong khuôn khổ ASEAN có thể gặp khó khăn; (iii) Các thế lực thù địch lợi dụng cuộc xung đột Nga - Ucraina để chống phá Đảng, Nhà nước, chế độ ta, kích động ly khai, tự trị ở một số vùng đồng bào dân tộc thiểu số; (iv) Công tác bảo đảm an ninh tư tưởng đứng trước thách thức mới do sự gia tăng thông tin xấu, độc, sai sự thật và những hoạt động tuyên truyền, kích động quần chúng nhân dân tụ tập đông người, biểu tình liên quan đến cuộc xung đột có thể biến tướng thành các hoạt động chống phá Đảng và Nhà nước.

3. Biện pháp xử lý của ta đối với cuộc xung đột trong thời gian qua

3.1. Từ trước và ngay sau khi xảy ra cuộc xung đột Nga - Ucraina, các đồng chí lãnh đạo chủ chốt, Bộ Chính trị và Ban Bí thư đã quan tâm chỉ đạo các cơ quan liên quan theo dõi sát tình hình, đánh giá các tác động quốc tế và đối với ta trong các lĩnh vực để từ đó tham mưu chủ trương, các biện pháp xử lý. Các cơ quan đã tăng cường sự phối hợp và thường xuyên báo cáo, tham mưu lên lãnh đạo về các vấn đề này theo định kỳ và khi nảy sinh các vấn đề đột xuất.

3.2. Lãnh đạo cấp cao của ta đã trực tiếp trao đổi về lập trường, quan điểm của ta đối với cuộc xung đột trong tiếp xúc với lãnh đạo nhiều nước. Các cơ quan của ta ở trong và ngoài nước đã khẳng định lập trường, quan điểm của ta, có các hình thức, nội dung phù hợp để các đối tác hiểu hơn trên các vấn đề họ quan tâm, nhất là với Nga, Ucraina và các đối tác quan trọng khác.

3.3. Lãnh đạo chủ chốt đã sớm quyết định thành lập Tổ công tác đặc biệt của Thủ tướng Chính phủ để xử lý các vấn đề liên quan đến khủng hoảng tại Ucraina, xây dựng kế hoạch ứng phó với các tác động của cuộc chiến trong các lĩnh vực. Các ban, bộ, ngành đã bám sát chỉ đạo của Lãnh đạo cấp cao, thống nhất về nhận thức và hành động, phối hợp triển khai các công việc đã được đề ra.

Về quốc phòng - an ninh, Bộ Quốc phòng đã chỉ đạo các lực lượng theo dõi sát diễn biến tình hình, đánh giá những tác động ảnh hưởng của cuộc xung đột; quản lý nắm chắc tình hình biên giới, nội địa, ngoại biên, trên Biển Đông, vùng biển Tây Nam và không gian mạng. Bộ Công an đã tăng cường theo dõi, nắm chắc tình hình, bảo đảm an ninh nội địa, kịp thời ngăn chặn các cuộc biểu tình và hoạt động trái pháp luật, không để các phần tử xấu lợi dụng để gây rối an ninh trật tự.

Về kinh tế, Ban Kinh tế Trung ương và các cơ quan khối kinh tế đã có báo cáo đánh giá tác động kinh tế của cuộc chiến đối với kinh tế Việt Nam. Bộ Công thương đã rà soát và đánh giá tác động của cuộc chiến để có biện pháp ổn định xuất khẩu, kiểm soát nhập khẩu phù hợp. Bộ Tài chính chuẩn bị trao đổi với Nga để tháo gỡ các khó khăn do tác động cấm vận của phương Tây. Ngân hàng Nhà nước đang tìm kiếm giải pháp phù hợp để duy trì ổn định hệ thống ngân hàng.

Về công tác bảo hộ công dân, các cơ quan liên quan trong nước và các cơ quan đại diện Việt Nam tại nước ngoài đã tích cực, khẩn trương triển khai nhiều biện pháp nhằm bảo đảm an toàn tính mạng cho người Việt Nam tại Ucraina. Đến nay, việc sơ tán công dân Việt Nam, kiều bào tại Ucraina và thành viên gia đình ra khỏi Ucraina (khoảng 5.200 người) đã cơ bản hoàn tất.

Về công tác tư tưởng và thông tin, tuyên truyền, Ban Tuyên giáo Trung ương đã phối hợp với các bộ, ngành, cơ quan liên quan để bảo đảm thống nhất trong chỉ đạo, định hướng thông tin, tuyên truyền; thường xuyên nắm bắt tình hình dư luận, định hướng báo chí, truyền thông, tránh các tác động tiêu cực của cuộc chiến đến nội bộ ta về mặt tư tưởng; kịp thời chấn chỉnh tình trạng đưa tin sai lệch và mất cân bằng, làm phương hại tới hình ảnh và quan hệ đối ngoại của Việt Nam với các nước.

V. ĐỊNH HƯỚNG CÔNG TÁC TƯ TƯỞNG, THÔNG TIN, TUYÊN TRUYỀN THỜI GIAN TỚI

Thời gian tới, tình hình xung đột Nga - Ucraina trên thực địa và tình hình quốc tế có khả năng sẽ diễn biến rất phức tạp cả về chính trị, an ninh, kinh tế và trong các lĩnh vực khác, từ đó ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp đến lợi ích của Việt Nam; sức ép từ Mỹ, phương Tây yêu cầu Việt Nam thể hiện mạnh hơn lập trường đối với Nga nhiều khả năng sẽ gia tăng, đặt ra những khó khăn, thách thức mới trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong bối cảnh đó, công tác tư tưởng, thông tin tuyên truyền cần tập trung vào một số nội dung sau:

1. Tiếp tục chỉ đạo quán triệt thực hiện nghiêm đường lối đối ngoại của Đảng được nêu trong các Nghị quyết, Chỉ thị của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết Đại hội XIII và chú trọng tới các bài học kinh nghiệm, quan điểm cơ bản sau đây:

- Kiên định đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, đa dạng hóa, đa phương hóa quan hệ đối ngoại, bảo đảm cao nhất lợi ích quốc gia - dân tộc trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản của Hiến chương Liên hợp quốc và luật pháp quốc tế, bình đẳng, hợp tác, cùng có lợi; duy trì quan hệ cân bằng với các nước lớn; không đi với nước này chống nước kia; không để xảy ra hiểu lầm, tôn trọng thể diện và lợi ích chính đáng của các nước lớn.

- Luôn coi trọng xây dựng quan hệ hữu nghị, hợp tác với các nước láng giềng, giữ vững môi trường hòa bình và ổn định, bảo đảm an ninh khu vực, an ninh trực tiếp của đất nước.

- Nâng cao năng lực tự chủ, đa dạng hóa đối tác trong lĩnh vực kinh tế và các lĩnh vực khác; tăng cường khả năng chống chịu của nền kinh tế trước những biến động bên ngoài.

- Duy trì nền quốc phòng “bốn không” bảo đảm quốc phòng, an ninh, “giữ nước từ khi nước chưa nguy”, xây dựng lực lượng vũ trang cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đủ sức bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; nghiên cứu các phương án tác chiến trong chiến tranh hiện đại, phương thức, thủ đoạn tác chiến của từng đối tượng và xây dựng phương án tác chiến phù hợp với điều kiện thực tế của Việt Nam.

- Đoàn kết thống nhất và giữ vững khối đại đoàn kết toàn dân tộc, làm tốt chính sách dân tộc, tôn giáo, vùng miền; không để các thế lực thù địch lợi dụng chia rẽ nhằm can thiệp vào công việc nội bộ của đất nước; chú trọng công tác tư tưởng, thông tin, tuyên truyền.

- Chủ động nắm, dự báo tình hình, sẵn sàng các phương án ứng phó, không để bị động, bất ngờ trước mọi tình huống.

2. Chỉ đạo thông tin tuyên truyền kịp thời về xung đột Nga - Ucraina theo đúng định hướng của Ban Tuyên giáo Trung ương và cấp ủy các cấp, cụ thể:

- Bám sát quan điểm chính thức của Đảng, Nhà nước ta đối với sự kiện; khẳng định tính đúng đắn, vai trò lãnh đạo của Đảng ta trong việc xác định và thực hiện đường lối đối ngoại độc lập tự chủ, đa dạng hóa, đa phương hóa, giữ gìn môi trường hòa bình, ổn định và phát triển đất nước. Từ đó, khẳng định tính nhất quán, phù hợp trong các chủ trương, quan điểm của Việt Nam về các vấn đề quốc tế, trong đó có tình hình tại Ucraina; làm cho cộng đồng quốc tế, nhất là các bên liên quan, hiểu đúng tinh thần, nội dung quan điểm, lập trường của Việt Nam. Kêu gọi các bên kiềm chế, tuân thủ Hiến chương Liên hợp quốc và các nguyên tắc cơ bản của luật pháp quốc tế, ủng hộ đối thoại hòa bình.

- Đưa tin cân bằng, khách quan, tránh khai thác thông tin một chiều, chỉ trích, phê phán một phía; không đưa những thông tin chưa được kiểm chứng về tình hình thực địa; không làm ảnh hưởng đến lợi ích của Việt Nam cũng như quan hệ của ta với các bên liên quan, gây hoang mang dư luận; điều tiết kịp thời liều lượng giữa thông tin về sự kiện với thông tin tình hình kinh tế - xã hội của đất nước, bảo đảm dòng thông tin chính là các hoạt động phục hồi, phát triển kinh tế - xã hội, các hoạt động đối ngoại của lãnh đạo Đảng, Nhà nước và công tác bảo hộ công dân.

3. Tăng cường hơn nữa sự phối hợp trong chỉ đạo, định hướng thông tin giữa các ban, bộ, ngành và địa phương, nhất là việc ứng phó đối với những diễn biến mới, phức tạp. Xây dựng kế hoạch, phương án phòng ngừa, giữ vững trận địa, bảo đảm thế chủ động, an toàn thông tin trong mọi tình huống của đất nước qua thực tiễn chiến tranh truyền thông - thông tin đang diễn ra trên thế giới xoay quanh xung đột Nga - Ucraina.

4. Chỉ đạo, tổ chức đấu tranh kịp thời với các hoạt động tuyên truyền xuyên tạc, kích động biểu tình, gây rối, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc, chống phá Đảng, Nhà nước ta, xuyên tạc tình hình Nga - Ucraina; ngăn chặn, gỡ bỏ các trang mạng xã hội đưa tin không đúng chủ trương, quan điểm của Việt Nam về vấn đề Ucraina, kịp thời chấn chỉnh và xử lý nghiêm các vi phạm. *UW*

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG

Hà Nội, tháng 5/2022